

İLK GENÇLİK
YAYINLARI

SEVGİ BAŞMAN: 1986'da Tokat'ta doğdu. 2008 yılında İstanbul Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünü bitirdi ve ardından İngiltere'ye yerleşip üç yıl öğretmenlik yaptı. 2012 yılında Keele Üniversitesi Politika ve Uluslararası İlişkiler bölümünde yüksek lisansını tamamlayan yazarın, Türkiye ve İngiltere'de çeşitli dergilerde makale ve denemeleri yayınlandı. Yazı çalışmalarını aralıksız sürdüren yazar, evlidir ve şu an Londra'da yaşamaktadır...

İLK GENÇLİK
YAYINLARI

yayınevi sertifika no: 14452

Yayın no: 12

BİLGE KRAL ALIYA İZZETBEGOVIÇ

Genel yayın yönetmeni: Ergün Ür

İç düzen: Durmuş Yalman

Kapak: Zafer Yayınları

İSBN: 978 975 261 326 3

1. Baskı: Mart, 2016

Copyright © Zafer Yayınları, 2016

Bu eserin tüm yayın hakları, 14452 sertifika numaralı, ZAFER BASIN YAYIN TURİZM VE BİLG.ÜRÜN SAN. TİC.LTD.ŞTİ. ye aittir. Eserde yer alan metin ve resimlerin ZAFER BASIN YAYIN TURİZM VE BİLG.ÜRÜN SAN. TİC.LTD.ŞTİ.' nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun (FSEK)in, 21,22, ve 23. maddelerine göre bu eserin işleme, çoğaltma ve yayma hakkı 14452 sertifika numaralı ZAFER BASIN YAYIN TURİZM VE BİLG.ÜRÜN SAN.TİC.LTD.ŞTİ. tarafından, yazılı bir izinle 12683 sertifika numaralı Çınar Matbaacılık Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. verilmiştir.

Uğurböceği Yayınları, Zafer Yayın Grubu'nun bir kuruluşudur.

Talatpaşa mah. Terasevler Sitesi No:1-A Kağıthane /İstanbul

Tel: (0 212) 446 21 00 Faks: (0 212) 446 01 39

www.zafer.com / zafer@zafer.com

twitter.com/zafer yayinlari - facebook.com/zafer yayinlari

Baskı-cilt: Çınar Matbaacılık Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Yüzyıl Mah. Matbacılar Cad. Ata Han No: 34 Kat: 5 Bağcılar/İstanbul

Tel: (0212) 628 96 00 MATBAA SERTİFİKA NO: 12683

BİLGE KRAL

Aliya İzzetbegoviç

İLK GENÇLİK
YAYINLARI

içindekiler

Bir Güzel Memleket Bosna.....	9
Alesi ve Çocukluğu.....	15
Gençlik Yılları	20
Hapishane	25
Halide	31
Eğitim ve İş Hayatı.....	35
Yine Hapis Yine Esaret	38
Cumhurbaşkanı.....	49

Bosna Savaşı.....	55
Umut Tüneli	63
Srebrenitsa Katliamı	68
Savaşın Sonu	71
Sevgiliye Kavuşmak	74
Bilge Kral	79

BİLGE KRAL

Aliya İzzetbegović

Bir Güzel Memleket Bosna...

Bosna... güzel Bosna... şirin Bosna...

Can Bosna...

TIPKI BİZİM KARADENİZ gibi yemyeşildir Bosna. Dağların eteklerinde nazlı bir yar gibi süzülür durur. Gürül gürül suları, cana can katan pınarları, bereket fişkırان toprakları, mis gibi havası ve rengarenk çiçekleri vardır.

Avrupa'nın orta yerinde ne kadar da Türkiye'ye benzer Bosna... bizden bir yer gibidir. Bu yüzden

Bosna candır! Can kardeşidir!

Bosna insanların Anadolu insanından bir farkı yoktur. Merhamet dağıtır bakışları. Misafiri baş üstünde tutarlar. Evlerine uğrasanız varlarını yoklarını ikram ederler can-ı gönülden. Kalpleri zengindir en fakirinin bile... Sarılırlar size sıkıca Osmanlı ecdadısınız diye. Bosnalılar bir Osmanlı aşığıdır. Bu yüzden tüm Türkleri kardeşleri olarak görürler.

Çocuklar ise şeker yumağı. Al al yanakları, sarı saçları, mavi gözleri ve umut veren bakışları vardır. Dayanamaz sıkarsınız yanaklarını. Bir gü-lücük saçarlar ki canınızdan bir parça sanırsınız tüm Boşnakları.

Bosna'nın her köşesinden buram buram tarih fıskırır. Hanlar, hamamlar, camiler, medreseler, kervansaraylar, türbeler ve tekkelerden Osmanlı destanı okunur. Tam 400 yıl Osmanlı topraklarında kalan Bosna Hersek, Fatih Sultan Mehmet Han zamanında Osmanlı toprağı olmuş ve Boşnak halk islamiyet ile tanışıp müslümanlığı

kabul etmiş. Osmanlı'dan Bosna'ya giden alpe-renleri Bosna halkı çok sevmiş, onları bağrırlarına basmış ve zamanla Bosna'ya tam bir Osmanlı kültürü hakim olmuş.

Sırp, Boşnak ve Hırvatlardan oluşan Bosna halkı Osmanlı zamanında özgürce dilediği dini yaşamıştı. Büyük Sultan Fatih, bir ferman yayınlamış ve Bosna'da herkesin istediği dini özgürce yaşamasını garantilemişti. Bu ferman sayesinde Müslüman ve Hristiyan halk dost ve kardeşçe 400 yıl boyunca yaşamıştı. Camiler ve kiliseler yan yana barış içinde bulunmuştu. Bosna'yı sevgi ve barış çiçekleri sarmıştı. Çünkü baskıcı değil özgürlükçü ve adaletli bir Osmanlı idaresi ile yönetilmişlerdi.

Yıllar yılı Osmanlı sınırlarında huzur içinde yaşayan güzel Bosna Osmanlı'dan ayrıldıktan sonra boynu bükük bir yetim gibi kalmış, güzelliğine gölge düşmüştü. O gün bugün Bosna'nın acıları dinmek bilmedi. Bosna'yı parçalamak isteyenler halkı 'sen müslümansın, sen katoliksın, sen ortadokssun, sen Boşnaksın, sen Hırvatsın,

sen Sırsın' diyerek bölmeye çalıştılar.

Şavaşlar düştü güzel Bosna'nın payına... Sularına kanlar karıştı. Topraklarını şehidler süsledi yıllar yılı...

1992 ve 1995 yılları arasında yani çok da uzak olmayan bir tarihte Bosna büyük bir sınavdan geçti. Zalim bir şavaşın ortasında buluverdi kendini. Yok olup tarih sahnesinden silinmek yada bağımsızlık için direnip hayatta kalabilmek arasında kaldı nazlı yar Bosna...

90'lı yıllarda komünist rejim yıkılmış ve birçok milletten oluşan Yugoslavya Devleti de dağılmaya başlamıştı. Yugoslavya'da bulunan farklı milletler tek tek Yugoslavya'dan kopup bağımsızlığını ilan etmeye başlamıştı. Hırvatlar, Sırp-lar, Slovenler tek tek bağımsız olup kendi devletlerini kuruyorlardı. Tam bir şavaş ortamıydı. Avrupa'nın haritası değişiyor ve herkes haritadan kendine daha fazla yer kapmaya çalışıyordu.

İşte bu darma duman ortamın içinde kalan Bosna Hersek, Sırp-lar tarafından işgal edilmek

istenmiş ve müslüman halk göz göre göre katledilerek tarih sahnesinden silinmek istenmişti. Avrupa'nın orta yerinde müslüman bir Bosna devleti istemiyordu zalimler.

Bu yüzden 1992 ve 1995 yılları arasında Sırp-lar Bosna Savaşı'nı başlattı. Bu şavaş kanların oluk oluk akmasına, binlerce müslüman kardeşimizin şehit olmasına, binlercesinin yurdunu yuvasını terketmesine ve asla unutulmayacak büyük bir insanlık dramına sebep oldu.

1992 ve 1995 yılları arasında ölüp ölüp dirildi can Bosna. Ama yinede Sırp-ların zulmüne teslim olup ülkelerini vermeyi düşünmedi Boş-naklar. Doğum sancısından da beter bir sancı yaşadılar.

Bu sancıyı en çok çekenlerden biri de Bosna Hersek'in ilk cumhurbaşkanı, bilge insan Aliya İzzetbegoviç'di.

Vatanı, milleti, dini, insan hakları ve Bosna'nın özgürlüğü için ömrünü adadı. Bu hikaye şavaşın ortasında yükselen bu büyük kahramandan,

Bosna'lı bir yiğit olan Aliya İzzetbegoviç'ten bahsedecek. Onun hikayesinde acıya, çileye, ızdıraba, mücadeleye, direnmeye ve bolca umuda şahitlik edeceksiniz. Göz yaşlarınız düşecek Bosna şehitlerinin üzerine. Ve bir destan okuyacaksınız Aliya ile...

Alesi ve Çocukluğu

MEVSİM YAZDI. Manolyalar çoktan açmıştı. Bosna'da sımsıcak, günlük güneşlik bir hava hakimdi. Masmavi Bosna nehirleri yazın o sıcak günlerine ferah bir nefes üflüyordu. O yaz Şamats kasabasında Bosna ve Sava nehirlerine bakan küçük bir evde heyecanlı bir bekleyiş vardı. Nihayet tarih 8 Ağustos 1925'i göstermiş ve bu minik evin heyecanlı bekleyişi bitmişti. O gün Aliya İzzetbegoviç dünyaya merhaba demişti. Bu şirin bebeğin ileride Balkanların en büyük devlet adamı olacağını ve Bosna Hersek'in kaderine

etki edeceğini hiç ama hiç kimse bilmiyordu...

Aliya aileye üçüncü bebek olarak katılmıştı.

Beş kardeşiler. Üç kız. İki de erkek. Ayrıca Aliya'nın iki de üvey kardeşi vardı. Bu kardeşler babasının ilk eşinden olan çocuklardı. Yani İzzetbegoviç ailesi geniş bir aileydi.

Aliya iki yaşındayken Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna'ya taşındılar. Bu göçün sebebi ekonomik sebeplerdi. Aslında Şamats'da vaktiyle zengin bir tüccar olan Aliya'nın babasının zamanla işleri bozulmuş ve Saraybosna'ya bu yüzden taşınmışlardı. Bu şehir Aliya'nın çocukluğunu ve gençliğini geçireceği ve her zaman çok seveceği bir yer olacaktı. Saraybosna'da ekonomik durumları pek iyi olmasada en azından okul imkanları vardı. Küçük bir kasaba olan Şamats'da kalsalardı Aliya ve kardeşleri belki okula gidemeyecekti.

Aliya altı yaşında Kuran kursuna gitmiş ve bir yıl boyunca Kuran-ı Kerim okumayı öğrenip ardından ilkokula başlamıştı.

•••

Aliya'nın dedesinin adı da Aliya İzzetbegoviç'ti. Dede Aliya 19. yüzyılın sonlarında İstanbul Üsküdar'da askerlik yapmıştı. O günlerde Sıdika isimli bir Türk kızı ile tanışıp evlenmiş ve daha sonra Bosna'ya yerleşmişlerdi. Beş çocukları olmuştu bu çiftin. Aliya'nın babası Mustafa da bunlardan biriydi.

•••

Fiziksel olarak annesine benzeyen Aliya tıpkı dayıları gibi yapıydı. Karakteri ise babasına benzerdi; sakin ve içine kapanık. Anne ve babasını her çocuk gibi çok seven Aliya daha çok annesine düşküdü. Ondandır ayrı kalmaya dayanmazdı. Hatta annesi evde yokken Aliya uyuyamazdı. Ancak o eve döndüğünde gözlerini kapatabilirdi.

Aliya'nın çocukluğunu en çok etkileyen olaylardan biri babası Mustafa'nın hastalığı olmuştu. Baba Mustafa 1. Dünya Savaşında ciddi bir şekilde yaralanmış ve bu hastalık onda ağır bir hasar bırakmıştı. Hatta ömrünün son on yılını yatağa mahkum olarak geçirmek zorunda kalmıştı.

Babasının durumuna çok üzülen Aliya, kardeşleri ile birlikte annesine yardımcı olmaya çalışırdı. Fedakar annesi de bütün vaktini hasta eşi ve beş çocuğuna adanmış çileli bir hanımdı.

Aynı zamanda çok dindar bir kişi olan Aliya'nın annesi çocuklarının islamiyeti öğrenmesine ve terbiyeli bir şekilde büyümelerine büyük özen gösterirdi.

Annesi Aliya'yı küçük yaşlardan itibaren sabah namazına kaldırmaya başlamıştı. Annesini çok seven ve onun sevdiği ve yaptığı herşeyi de çok seven Aliya sabahları uyanmak çok zor olsa da annesini kırmamış, buz gibi su ile abdestini almış ve sabah namazlarını hiç kaçırmamıştı.

Namaz konusunda annesi gibi Aliya'nın babası da çok hassastı. Çocuklar namaza uyanamazsa usulca yanlarına varıp onları nazikçe uyandırırđı.

Sabah namazlarını sürekli camide kılan Aliya henüz 12-13 yaşlarında olduğu için namaza isteksiz bir şekilde uyanır ama yine de caminin yolunu tutardı. Camiden döndüğünde müthiş bir

huzur duyar ve 'iyiki de camiye gitmişim' derdi kendi kendine.

O yaşlarda gün ağarmadan camiye gitmek zor olurdu ama Aliya'nın aldığı manevi lezzet hiçbir şeye değışilmezdi. Caminin yaşlı imamı sabah namazının ikinci rekatında her zaman Rahman suresini okurdu. Okunan surelerin güzelliği ile cami huzur dolardı.

Aliya özellikle ilkbahar sabahları camiden eve dönerken kendini çok mutlu hissederdi. Güneşin ilk ışıkları Saraybosna'nın üzerinde süzülürken her yerden taze papatya, lale ve sümbül kokuları gelir ve Aliya'nın kalbini okşardı. Şehir güne yeni uyanırken Aliya'nın kulaklarında Rahman ve Alak sureleri çınlardı. Kuşlar da baharın eşsiz güzelliğinde Saraybosna semalarında süzülür ve Aliya tarifsiz bir huzur içinde eve varırdı. Aliya'nın günleri böylece sabah namazı ile bereketlenirdi. Aradan yıllar geçse de Aliya'nın çocukluğu ile ilgili hatırladığı en güzel anılar işte bunlardı...

Gençlik Yılları

ALİYA 15 YAŞINA GELMİŞTİ ve dine karşı bir soğukluk hissetmeye başlamış, islamiyetten uzaklaşmıştı. O günlerde okuduğu kitapların bunda büyük etkisi vardı. Bu kitaplar genelde komünizm ve ateizm fikirlerini aşıyordu. Aliya arkadaşları ile biraraya gelir ve bu fikirleri tartışırlardı.

O dönem Yugoslavya hakimiyetinde bulunan Bosna Hersek'te tüm Yugoslavya'da olduğu gibi komünizm hakimdi ve bu siyasi görüş hızla yaygınlaşıyordu. Her yerde gösteriler yapılıyor, komünizm broşürleri gençler arasında dağıtılıp

duruyordu. Yugoslavya'da komünizmin hakim olduğu bu dönemde Avrupa'da ise komünizme tepki olarak faşizm büyüyordu.

Aliya'nın gittiği lisede de komünist görüş hakimdi. Hocaların çoğu komünizm yanlıydı. Öğrencilerin de gündün güne komünizme ilgisi artıyordu. Bu ortamdan etkilenen Aliya'nın da eline komünizm broşürleri geçmiş ve kafası karışmıştı. Komünist fikirleri incelemeye ve sorgulamaya başlamıştı. Ve Aliya şunu farketmişti; komünizm demokrasiye karşı çıkıyor ve komünistler Tanrı'nın adaletsizlikten yana olduğunu savunuyorlardı. Bu yüzden Tanrı'nın adaletsiz bir düzenin ürettiği inanç olduğunu düşünüyorlardı. Komünistlere göre din ezilen insanların beyinlerini uyuşturuyordu.

Komünizmin giderek yükseldiği o günlerde Aliya'nın da bu fikre meylenmesi çok kolaydı. Fakat Aliya bu fikri kabul etmemiş ve bir güzel sorgulamıştı.

Sonunda bu komünist fikrin insanı sorumlu-